

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı: 1986/22

Karar Sayısı : 1986/28

Karar Günü : 2.12.1986

R.G. Tarih-Sayı :30.04.1987-19446

İPTAL DAVASINI AÇAN : Cumhurbaşkanı Kenan EVREN.

İPTAL DAVASININ KONUSU : 751986 tarihli, 3284 sayılı "861949 Tarihli ve 5434 Sayılı TC. Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Aynı Kanuna 10 Ek Madde ile 15 Geçici Madde Eklenmesi ve 3.3.1954 Tarihli ve 6311 Sayılı, 231970 Tarihli ve 1239 Sayılı, 8.7.1971 Tarihli ve 1425 Sayılı, 24121980 Tarihli ve 2363 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun"un 18. maddesi ile 5434 sayılı TC. Emekli Sandığı Kanunu'na eklenen Ek 1. ve Ek 4. maddelerin Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırılığı sebebiyle iptali istemidir.

II- METİNLER :

A) İptali İstenen Kanun Hükümleri :

"Ek Madde 1.- Yasama Organı Üyeliği yapanlarla dışarıdan bakanlığa atananlar, TC. Emekli Sandığına yazılı müracaat tarihlerini takibeden aybaşından itibaren yaşlarına bakılmaksızın TC. Emekli Sandığı ile ilgilendirilirler. Bu gibilerin Sandıkla ilgilendirdikleri tarihte, başka sosyal güvenlik kurumları ile ilgileri bulunuyorsa, bu ilgileri sona erer.

Bunların emeklilik keseneklerine ve kurum karşılıklarına birinci derecenin son kademesi ve iştirakçilere uygulanmakta olan en yüksek ek gösterge esas tutulur"

"Ek Madde 4.- Yasama Organı Üyeleri veya dışarıdan atanan bakanlardan görev süreleri sona erenlerden;

a) TC. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmesi gereken bir göreve girenlerin emekli keseneklerine, kesenekleri kendileri, karşılıkları da kurumlarınca ödenmek üzere 1 inci derecenin son kademesi ve iştirakçilere uygulanmakta olan en yüksek ek gösterge esas alınır.

b) Diğer sosyal güvenlik kurumları ile ilgili bir görevde çalışanların istekleri üzerine, müracaatlarının TC. Emekli Sandığı kayıtlarına geçtiği tarihi takip eden aybaşından itibaren kesenek ve kurum karşılıkları birinci derecenin son kademesi ve iştirakçiler için uygulanmakta olan en yüksek ek gösterge üzerinden hesap edilmek şartıyla TC. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmeleri sağlanır.

Bu suretle ilgileri devam edenlerin BAĞ-KUR ile ilgilendirilmeleri gereken işlerde çalışanların kesenek ve karşılıklarının tamamı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgilendirilmeleri gereken görevlerde çalışanların keseneklerinin tamamı ile, Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenecek işveren hissesi ile % 18 karşılık arasındaki farkın tamamı kendilerinden, işveren hissesi de çalıştıran işyerinden tahsil edilir. Ancak bu suretle geçen süreler emeklilik ikramiyesinin hesabında dikkate alınmaz.

(a) ve (b) fıkrası kapsamına girenlere istekleri üzerine Ek 5 inci maddedeki esas ve oranlara göre aylık bağlanır."

B) Dayanılan Anayasa Kuralları :

"Madde 2.- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir."

"Madde 10.- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir."

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

III- İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca, Orhan Onar, Mahmut C. Cuhruk, Necdet Darıcıoğlu, Yekta Güngör Özden, Muammer Turan, Mehmet Çınarlı, Servet TÜZÜN, Mustafa Gönül, Osman Vahdettin Oktay, Mustafa Şahin ve Adnan Kükner'in katılmalarıyla 29/1/1986 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında, davanın süresinde açıldığı ve dosyada eksiklik bulunmadığı anlaşıldığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ :

İşin esasına ilişkin rapor, dava dilekçesi, iptali istenen kanun hükümleri, aykırılık iddiasına dayanak yapılan Anayasa maddeleri, bunlarla ilgili gerekçeler ve öteki metinler okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

A) Anayasaya Aykırılık Sorunu :

1 - Ek 1. Madde Yönünden :

Dava konusu madde yasama organı üyeliği yapanlarla, dışarıdan bakanlığa atananların TC. Emekli Sandığına yazılı müracaat tarihlerini takip eden aybaşından itibaren, yaşlarına bakılmaksızın TC. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmelerini; bunların öğrenim durumları ve hizmet süreleri ne olursa olsun, emekli keseneklerine ve kurum karşılıklarına birinci derecenin son kademesi ve iştirakçilere uygulanmakta olan en yüksek ek göstergenin esas tutulmasını öngörmektedir.

Bu maddenin eklenmiş olduğu 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 15 inci maddesinde, emekli keseneklerinin "özel teadül ve kuruluş kanunlarına göre müktesep hak olarak alınan derece, aylık ve ücret tutarları" üzerinden kesileceği belirtilmiş bulunmaktadır. Sandığın iştirakçilerinden olmakla beraber, teadül kanunlarına tabi bulunmayan kimselerin emekli keseneklerine esas tutulacak derecelerin tespiti için de, öğrenim durumları ve hizmet sürelerine göre intibak yapılması hükme bağlanmıştır.

1425 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'na eklenen geçici 2. maddede "Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi, Temsilciler Meclisi üyesi, dışarıdan atanmış bakan iken veya bu görevlerden ayrılıp başka bir göreve girmeden, bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce emekliye ayrılmış bulunanların emekli aylıkları ile ölenlerin dul ve yetimlerinin aylıklarının intibak ve yükseltme işlemleri beşinci dereceden emekli olanlarda bu derecenin dördüncü kademesi üzerinden, diğer derecelerden emekli olanlarda ise bu derecelerin beşinci kademesi başlangıç alınarak yapılır" denilerek, öğrenim durumu ve hizmet süresine göre yapılması gereken intibaklara maddede sözü edilen kimseler için bir istisna getirilmişse de, bu hüküm, açılan bir dava üzerine Anayasa'nın hukuk devleti ve eşitlik ilkelerine aykırı bulunarak Anayasa Mahkemesinin 661972 günlü, Esas : 1971/44, Karar: 1972/29 sayılı kararıyla iptal edilmiştir.

Aynı Kanun'un 2. maddesiyle TC. Emekli Sandığı Kanunu'na eklenen Ek 1. maddede yer alan, geçici 2. maddedekine benzer bir hüküm dava konusu yapılmadığından iptal edilmemiş ise de, bu hükmün de Anayasa'ya aykırı olduğu sözü gecen kararda belirtilmiştir.

Emekli keseneğine esas tutulan müktesep hak aylık derecesini belirleyen iki unsurdan biri iştirakçinin öğrenim durumu, ikincisi de hizmet süresidir. İştirakçinin öğrenim durumu itibariyle girebileceği derece, personel kanunlarında belirtilen hizmet sürelerinin geçmesiyle üst derecelere yükseltilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36. maddesinde, ilgililerin öğrenim durumlarına göre ulaşabilecekleri en yüksek dereceler gösterilmiştir. Buna göre, birinci dereceye yükselebilmek için yüksek öğrenim görmüş olmak gerekmektedir.

Aynı Kanunun 43. maddesinin (B) işaretli bendinin 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik ikinci fıkrasında ".kadrolarına tahsisli ek göstergesi bulunmayanlara uygulanacak ek göstergeler, ilgililerin bu Kanunun 36. ve 37 nci maddelerine göre yükselebilecekleri dereceler için belirlenen ek göstergelerden yüksek olamaz" denilmiş; 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 2898 sayılı Kanunla değişik 41. maddesinde de emekli, âdi malûllük ve vazife malûllüğü aylıklarının hesaplanmasında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 43. maddesinde yer alan gösterge tablosu ve personel kanunlarındaki ek göstergelerin esas alınması hükme bağlanmıştır.

Dava konusu Ek 1. maddede, yasama organı üyeliği yapanlarla dışarıdan bakanlığa atananlar için farklı bir düzenleme getirilerek, bunların öğrenim durumlarına ve hizmet türlerine bakılmaksızın, emeklilik keseneklerine ve kurum karşılıklarına birinci derecenin son kademesinin ve iştirakçilere uygulanmakta olan en yüksek ek göstergenin esas tutulması kabul edilmiştir.

8.6.1949 tarihinde kabul edilen Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 12. maddesinin II. fıkrasında sandıktan faydalanacaklar sayılmış, bunlar arasında milletvekillerine yer verilmemiştir. Sonradan bu fıkraya, 9.6.1952 tarihli ve 5951 sayılı Kanunla bir bent eklenerek, emeklilik hakkı tanınan vazifelerde bulunduktan sonra milletvekilliğine seçilenlerin (seçimlerinden itibaren 6 ay içinde yazı ile Sandığa müracaat ettikleri takdirde) Sandık'tan faydalandırılmaları kabul edilmiş ve bunların emekli keseneklerine de, bütün öteki iştirakçilerde olduğu gibi, kazanılmış hak aylık dereceleri esas tutulmuştur.

Sözü geçen 5951 sayılı Kanunun gerekçesinde, memurların seçilmeleri halinde emeklilik haklarını kaybetmelerinin Anayasayla tanınmış olan seçilme hakkını kullanmalarını

güçleştireceği, oysa aydın kitlenin büyük bir bölümünü oluşturan memur zümresinin bilgi ve ihtisasından Büyük Millet Meclisinin müstağni kalamayacağı, nihayet paylarına düşen primi ödeyerek evvelce kazanmış oldukları sigortalı sıfatını sürdürmelerinin hiç bir malî ve mantıkî sakıncası da bulunmadığı belirtilmiştir.

Anayasa'nın 60. maddesinde "Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar." denilmiş bulunduğundan, yasama organı üyeleri ile dışarıdan atanan bakanların da TC. Emekli Sandığı'ndan faydalandırılmak suretiyle güvenliklerinin sağlanmış olması Anayasa'ya uygundur.

Ancak, dava konusu olan Ek 1. maddeyle bunların emekli keseneğine esas olacak aylık derecelerinin, öğrenim durumları ve hizmet süreleri ne olursa olsun (emekliliğe tabi hiç bir hizmetleri bulunmasa dahi) birinci derecenin son kademesine ve iştirakçilere uygulanan en yüksek ek göstergeye yükseltilmesi, sözü geçenlere, öteki iştirakçilerin hiç birisine tanınmayan bir imtiyaz, bir ayrıcalık getirmektedir.

Yasama organı üyelerinin yapmakta oldukları görevin önemi, bunların ödenek ve yolluklarının (Anayasal çerçeve içerisinde) farklı bir düzenlemeye tabi tutulmasını haklı göstermekte ise de; iştirakçi oldukları bir sosyal güvenlik kuruluşundan, diğer iştirakçilerle eşit şartlarda faydalandırılmaları gerekirken, öteki iştirakçilerin hiç birisi için söz konusu olmayan bazı imtiyazlarla donatılmaları, savunulması mümkün olmayan bir eşitsizlik ve adaletsizliğe yol açmaktadır.

Nitekim, valilik, büyükelçilik, elçilik, gibi önemli bazı Devlet hizmetlerini de içine alan istisnaî memurluklara atananlara kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümlerle bağlı olmaksızın doğrudan doğruya atanmış oldukları kadro aylığının ödenmesine cevaz veren Devlet Memurları Kanunu (Madde : 59), bunları emekliliğe esas tutulacak aylık derecesi bakımından, öteki memurlardan ayırmamış, emekli keseneklerinin öğrenim durumları ve hizmet sürelerine göre hak kazanmış bulundukları aylık derecesi üzerinden kesilmesini öngörmüştür.

Anayasa'nın 2. maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir" denilmekte, 10. maddesinde de herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu hiçbir kişiye aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamayacağı belirtilmiş bulunmaktadır.

Dava konusu Ek 1. madde, yasama organı üyeliği yapanlarla dışarıdan bakanlığa atananlara, iştirakçi oldukları TC. Emekli Sandığı'nca, öteki iştirakçilerin hiç birisine tanınmayan ve adalet duygusuyla bağdaşmayan bazı haklar ve ayrıcalıklar getirdiğinden, Anayasa'nın sözü geçen 2. ve 10. maddelerine aykırı düşmektedir.

Muammer Turan bu görüşe katılmamıştır.

2- Ek 4. Madde Yönünden :

Sözü geçen maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde, görev süreleri sona ermiş bulunan yasama organı üyeleri veya dışarıdan atanan bakanlardan, TC. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmeleri gereken bir göreve girenlerin emekli keseneği ve karşılıklarına 1 inci

derecenin son kademesi ve iştirakçilere uygulanmakta olan en yüksek ek göstergenin esas alınacağı zikredilmiş, (b) bendinde de, bunlardan diğer sosyal güvenlik kurumları ile ilgili bir görevde çalışanların istekleri üzerine, kesenek ve kurum karşılıkları birinci derecenin son kademesi ve " iştirakçilere uygulanmakta olan en yüksek ek gösterge üzerinden hesap edilmek şartıyla, TC. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmeleri kabul edilmiştir.

Bu maddenin ikinci fıkrasında, birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde söz konusu edilenlerin emekli kesenek ve karşılıklarının ne suretle ödeneceğini gösteren hükümler yer almış; üçüncü fıkrasında da bunlara istekleri üzerine Ek 5 inci maddedeki esas ve oranlara göre aylık bağlanması öngörülmüştür.

Üçüncü fıkranın atıfta bulunduğu Ek 5. maddede, emekli aylığına hak kazanma ve aylığın hesaplanması ile ilgili esaslar diğer iştirakçilere uygulanmakta olan hükümlere paralel olarak düzenlenmiş ise de, maddenin son fıkrasında, bu Kanuna göre emekli aylığı bağlanmasında 2829 sayılı Kanunun 8 inci maddesi hükümlerinin uygulanmayacağı zikredilmiştir.

Bu son fıkrada uygulanmayacağı belirtilen 2829 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde : "Birleştirilmiş hizmet süreleri toplamı üzerinden ilgililere, son yedi yıllık fiilî hizmet süresi içinde fiilî hizmet süresi fazla olan kurumca, hizmet sürelerinin eşit olması halinde eşit hizmet sürelerinden sonuncusunun tabi olduğu kurumca, kendi mevzuatına göre aylık bağlanır ve ödenir.

Ancak, malûllük, ölüm, 5434 sayılı TC. Emekli Sandığı Kanunu'na göre yaş haddinden re'sen emekli olana ve bağlı oldukları kurumun kanunla değiştirilmesi hallerinde ilgililere hizmet sürelerinden sonuncusunun tabi olduğu kurumca, kendi mevzuatına göre aylık bağlanır." denilmektedir.

Ek 4. maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile, görev süresi sona ermiş bulunan yasama organı üyeleri ve dışarıdan atanan bakanlardan TC. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmeleri gereken bir göreve girenlerin, öğrenim durumları ve hizmet süreleri ne olursa olsun, emekli keseneği ve karşılıklarına birinci derecenin son kademesi ve iştirakçilere uygulanmakta olan en yüksek ek göstergenin esas alınacağı kabul edilmekle, söz konusu kimseler için Ek 1. madde hükümlerine paralel olarak, TC. Emekli Sandığı'nın öteki iştirakçilerinden hiçbirine tanınmayan bir ayrıcalık getirilmektedir.

Emekli keseneği ve karşılıkları bakımından benzer bir hükmü ihtiva eden (b) bendinde ise, bunlardan diğer sosyal güvenlik kurumlarıyla ilgili bir görevde çalışanların da istekleri üzerine TC. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmeleri kabul edilerek yeni bir ayrıcalığa yol açılmıştır.

Şu duruma göre, yasama organı üyeleri ile dışarıdan atanan bakanlardan görev süresi sona erenler, Bağ-Kur veya Sosyal Sigortalar Kurumu'yla ilgilendirilmeleri gereken bir işte çalışmakta olsalar bile, müracaatları halinde, TC. Emekli Sandığı ile ilgilendirilecekler, emekliliğe hak kazandıkları zaman, son yedi yıllık hizmet sürelerinden tamamına yakın kısmı Bağ-Kur veya Sosyal Sigortalar Kurumu'yla ilgili olarak geçmiş bulunsa bile, kendilerine TC. Emekli Sandığı'nca aylık bağlanacaktır.

Sözü geçen kimselerin diğer sosyal güvenlik kurumları ile ilgili bir işte çalışmakta olsalar dahi, istekleri üzerine, TC. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmelerinin; emekli keseneği ve

kurum karşılığına, öğrenim durumları ve hizmet süreleri dikkate alınmaksızın birinci derecenin son kademesi ve iştirakçilere uygulanan en yüksek ek göstergenin esas tutulmasının ve nihayet emekliliği hak ettikleri zaman hizmetlerinin son yedi yıllık kısmı nerede geçmiş olursa olsun, kendilerine TC. Emekli Sandığı'nca aylık bağlanmasının öngörölmüş bulunması haklı bir sebebe dayanmayan eşitsizlik ve adaletsizlik getirmektedir.

Bu itibarla, adalet ve eşitlik ilkelerine aykırı hükümler ihtiva eden Ek 4. madde de, Ek 1. madde gibi, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı bulunmaktadır.

Muammer Turan bu görüşlere katılmamıştır.

Yukarıda açıklanan sebeplerle, 3284 sayılı "8.6.1949 Tarihli ve 5434 Sayılı TC. Emekli Sandığı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Aynı Kanuna 10 Ek Madde ile 15 Geçici Madde Eklenmesi ve 3.3.1954 Tarihli ve 6311 Sayılı, 2.3.1970 Tarihli ve 1239 Sayılı, 8.7.1971 Tarihli ve 1425 Sayılı, 24.12.1980 Tarihli ve 2363 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun"un 18. maddesi ile 5434 sayılı TC. Emekli Sandığı Kanunu'na eklenen Ek 1. ve Ek 4. maddeler Anayasa'ya aykırı olduğundan iptal edilmelidir.

3- Sözü geçen Ek 1. ve Ek 4. maddelerin iptali sonucunda, Kanunun Ek 2, Ek 3, Ek 5. maddeleriyle Geçici 11 ve Geçici 12. maddelerinin uygulanma imkânı kalmayacağından, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu maddelerin de iptaline karar verilmelidir.

B) İptal Hükümünün Yürürlüğe Giriş Tarihi :

Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında : "Kanun, Kanun Hükümünde Kararname ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez" denilmekte; 10.11.1983 tarihli ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 53. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında da aynı hususlar tekrarlandıktan sonra, beşinci fıkrasında şöyle bir hükme yer verilmektedir: "Anayasa Mahkemesi bir kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belirli hükümlerinin iptali halinde meydana gelecek olan hukukî boşluğu kamu düzenini tehdit veya kamu yararını ihlâl edici mahiyette görürse, yukarıdaki fıkra hükmünü uygulayarak ve boşluğun doldurulması için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Başbakanlığa bilgi verir."

Yukarıda belirtildiği üzere, 5434 sayılı TC. Emekli Sandığı Kanunu'na, 3284 sayılı Kanunla eklenen Ek 1. ve Ek 4. maddelerin Anayasa'ya aykırı olduğu sonucuna varılarak iptali öngörölmüş, bu maddelerin iptaliyle uygulanamaz bir hale gelen öteki bazı maddelerin de iptali cihetine gidilmiştir. İptal hükmünün kamu düzenini tehdit veya kamu yararını ihlâl edici bir hukukî boşluk oluşturacağından söz edilemez.

Bu sebeplerle, Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'la Anayasa Mahkemesi'nin işi değerlendirip gerekli görmesine bırakılmış bulunan yetkinin kullanılmasına ve iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihin ayrıca kararlaştırılmasına yer olmamak gerekir.

Necdet Darıcıoğlu ve Mehmet Çınarlı bu görüşe katılmamışlardır.

V- SONUÇ :

1- 751986 günlü, 3284 sayılı "861949 Tarihli ve 5434 Sayılı TC. Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Aynı Kanuna 10 Ek Madde ile 15 Geçici Madde Eklenmesi ve 3.3.1954 Tarihli ve 6311 Sayılı, 2.3.1970 Tarihli ve 1239 Sayılı, 8.7.1971 Tarihli ve 1425 Sayılı, 24.12.1980 Tarihli ve 2363 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun"un 18. maddesi ile 5434 sayılı TC. Emekli Sandığı Kanunu'na eklenen Ek 1. ve Ek 4. maddelerin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline Muammer Turan'ın karşıoyu ve oyçokluğu ile;

2- Ek 1. ve Ek 4. maddelerin iptal edilmesi, Ek 2, Ek 3, Ek 5. maddeler ile aynı Kanunun Geçici 11. ve Geçici 12. maddelerinin uygulanmaması sonucunu doğurduğundan sözü edilen maddelerin de, 10.11.1983 günlü, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca iptaline oybirliği ile,

3- İptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihin ertelenmesine gerek bulunmadığına Necdet Darıcıoğlu ve Mehmet Çınarlı'nın "Anayasanın 153. ve 2949 sayılı Kanunun 53. maddeleri gereğince iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihin ayrıca kararlaştırılması" gerektiği yolundaki karşıoyları ve oyçokluğu ile,

2.12.1986 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Orhan ONAR	Necdet DARICIOĞLU	Yılmaz ALİFENDİOĞLU
Üye	Üye	Üye
Muammer TURAN	Mehmet ÇINARLI	Selâhattin METİN
Üye	Üye	Üye
Servet TÜZÜN	Mustafa GÖNÜL	Mustafa ŞAHİN
Üye		Üye
Adnan KÜKNER		Vural SAVAŞ

KARŞIOY YAZISI

3284 sayılı Kanun'un 23. maddesinde : "Yasama Organı Üyeleri ile dışarıdan atanan bakanlara ilişkin olarak 5434 sayılı TC. Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerinde ve diğer kanunlarda yer alan bu kanuna aykırı hükümler kaldırılmıştır." denilmektedir.

Bu madde hükmüyle, 3284 sayılı Kanun'a aykırı hükümler yürürlükten kaldırılmış; sözü geçen Kanun'un, kaldırılan hükümlerin yerine geçen hükümleri de iptal edilmiş olduğuna göre; yasama organı üyeleri ile dışarıdan atanan bakanların tabi olacakları sosyal güvenlik rejimi ve özellikle emeklilik intibakları konusunda hukukî bir boşluk doğmaktadır.

Bu boşluğun Yasama Organı'nca kabul edilecek yeni hükümlerle doldurulabilmesi için Anayasa'nın 153. ve 2949 sayılı Kanun'un 53. maddesi uyarınca iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihin ayrıca kararlaştırılması gerektiğinden, aksi yönde oluşmuş bulunan çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Üye

Necdet DARICIOĞLU

Üye

Mehmet ÇINARLI

KARŞIOY YAZISI

"Kanun önünde eşitlik" herkesin, her yönden eşit olması demek değildir. "Haklı nedenler ve kamu yararı varsa" kişilerin birbirinden ayrı tutulması normaldir. Farklı hukukî durumda olanlara farklı imkânlar tanınması imtiyaz sayılmaması gerekir. Anayasa, herkesin ancak "dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefî inanç, din mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit" olacağını belirtmiştir. Yoksa ayrı hukukî durumda olanlar arasında eşitlikten söz edilemez. Kamu hizmetlerindeki görevi, yetkisi, sorumluluğu ayrı olanların; aylık, ödenek, diğer özlük hakları gibi sosyal güvenceleri bakımından da ayrı tutulması doğaldır. Bu hallerin adalete, hukuk devletine ve sosyal devlete aykırı sayılması da doğru değildir. Bunlar daha çok değer hükümlerine ve yerindeliğe girer.

Anayasa, yalnız 86 ncı maddesi ile, milletvekillerinin, ödenek ve yollukları için sınırlandırma getirmiş; "ödenegin aylık tutarı en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu miktarı, yollukta ödenek miktarının yarısını aşamaz" demiştir. Dava konusu Kanun maddelerinin Anayasa'nın bu hükmüne aykırı olup olmadığı irdelenip tartışılabilirdi. Fakat ben, münhasıran mezkûr kanun hükümlerinin Anayasa'nın 2 nci ve 10 uncu maddelerine aykırılığını kabul edemiyorum.

Kısaca, bu nedenlerle karara karşıyım.

Üye

Muammer TURAN